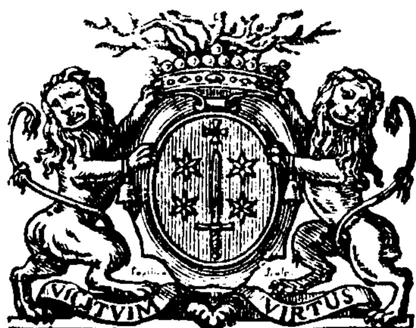
A°. 1856. N°. 301.

Opregte Maandagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 22 December.

[Bij N°. 301 dezer Courant behoort een Vervolg.]

WEENEN, 12 December.

Van eene half-officiële zijde wordt bij herhaling en op de stelligste wijze verzekerd, dat, zoodra Rusland zijne toestemming verleent voor de regeling der bessarabische grenzen, zoodanig als die werkelijk bij het vredes-verdrag van Parijs is bedoeld geworden, Oostenrijk en Engeland zich dadelijk gereed zullen betoonen om hunne troepen en schepen van het turksche grondgebied terug te roepen. Men meent, dat, met dergelijke verklaring, een einde behoort te komen aan het gerucht, als of beide deze mogendheden het er op zouden toeleggen om vasten voet te verkrijgen, zoowel in de vorstendommen, als aan de Zwartezee; — welk gerucht nogal eenigen ingang schijnt te hebben gevonden.

— Uit Venetie wordt gemeld, dat de vertegenwoordigers van het aldaar bestaande Stabilimente Veneto Mercantile en het beraamde Credit-mobilier voor handel, nijverheid en scheepvaart, naar Weenen zijn ontboden, om over gewigtige belangen te worden geraadpleegd, en dat dientengevolge de heeren *Carrer*, *Angelo d'Abram Levi* en graaf *Alvisa Mocenigo* derwaarts zijn vertrokken. Men stelde zich in Venetie belangrijke uitkomsten voor van deze beraadslagingen.

BERLIJN, 19 December.

Nadat de diplomatieke gemeenschap van Pruissen met het Bewind van Zwitserland, door het vertrek van den heer *v. Sydow* uit Bern, daadwerkelijk was afgebroken, is de opheffing van dit verkeer aan het genoemde Bewind in behoorlijken vorm aangekondigd. Op denzelfden dag is ook de pruissische nota aan de duitsche Bonds-vergadering medegedeeld, en kenbaar gemaakt, dat, op verlangen van de pruissische Regering, Frankrijk de bescherming heeft op zich genomen van de zich nog in Zwitserland ophoudende pruissische onderdanen. Deze laatste omstandigheid maakt hier een gunstigen indruk, als een nieuw bewijs opleverende van de goede verstandhouding, welke tusschen Frankrijk en Pruissen bestaat.

Deze goede verstandhouding wordt verder aangemerkt als een belangrijke waarborg voor het behoud van den algemeenen vrede, bij de verdere verwikkelingen, welke de zaak van Neufchâtel nog kan te weegbrengen. Van Pruissen is nu gedaan, wat mogelijk was om het verschil in der minne te doen uitmaken, en nu de poging tot bemiddeling van de fransche Regering vruchteloos is gebleven, rekent Pruissen zich bij magte om de vereischte maatregelen te kunnen nemen om zijne regten te doen gelden. Het formeel afbreken van de diplomatieke gemeenschap is de eerste stap op dien weg. De Bondsraad heeft daarop de Bondsvergadering bijeengeroepen; — met welk doel, zal spoedig moeten blijken. Het is intusschen te hopen, dat de meerderheid van den Bondsraad, zoo wel als van de Bonds-vergadering, met vredelievende gevoelens bezield zal zijn, en dat men zich in Zwitserland geene verkeerde denkbeelden zal voorspiegelen, nopens de maatregelen van bedwang, waartoe Pruissen, naar het zich laat aanzien, gewisselijk zal overgaan, indien tusschen nu en Nieuwjaar van den kant van Zwitserland geene bevredigende stappen zullen zijn gedaan.

VAN DEN RIJN, 18 December.

De diplomatieke gemeenschap van Pruissen met Zwitserland is afgebroken. De nota van Pruissen is te Bern aangekomen, en de Bondsraad heeft besloten om de Bondsvergadering optteroepen.

PARIJS, 18 December.

— Het bekende republikeinsch-gezinde orgaan *le Siècle* is in 't minst niet ingenomen met de nota der fransche Regering betreffende Neufchâtel. Volgens dat blad geeft de Regering, blijken van eene al te groote gevoeligheid ten aanzien van hare getrouwe zwitsersche bondgenooten. Het had verwacht, dat Frankrijk de fiere houding der vrije Zwitsers, die rekenen op de bescherming van dit Rijk, zou hebben bewonderd, en dat wel te meer, omdat Frankrijk nooit heeft geduld, dat zelfs zijne beste vrienden en bondgenooten zich met de fransche binnenlandsche aangelegenheden bemoeiden.

De schrijvers van *le Siècle* betreuren het, dat zij in deze zaak zich moeten verklaren tegen de zienswijze der Regering, en hopen, dat deze tot andere gedachten zal komen, en na hare ontevredenheid ten aanzien van Zwitserland te hebben aan den dag gelegd, dat land niet aan zijn lot zal overlaten. Het geldt volgens hen in dezen een beginsel van hooge bescherming, 't welk Frankrijk niet mag verloochenen.

Het hoofd-orgaan der Fusionisten, *l'Assemblée Nationale*, is daarentegen hoogelijk ingenomen met de verklaring, en meent, dat zij het gouvernement des Keizers tot groote eer verstrekt. Men heeft gemeend, dat de Keizer zich zou hebben laten medeslepen door de herinnering aan personele betrekkingen met sommige zwitsersche overheidspersonen, doch volgens dat orgaan blijkt het thans, dat de Keizer alleen in 't oog heeft gehouden *de verpligtingen van Frankrijk ten aanzien van Europa*, en gevoelt, dat het meer dan tijd is, dat paal en perk worde gesteld aan dien democratischen invloed, welke zijnen voornaamsten zetel in Bern heeft gevestigd.

Het zeggen is hier, dat de generaal *Dufour* van Keizer *Napoleon* de verzekering heeft bekomen, dat, ingeval de zwitsersche Regering mogt willen overgaan tot het ontslag van al de gevangenen, zonder verdere geregtelijke vervolging, de Koning van Pruissen afstand zou doen van al zijne regten en vorderingen op het vorstendom Neufchâtel. De generaal *Dufour* zou deze mededeeling met groot genoegen hebben vernomen, en deze hoofdstad hebben verlaten, in de overtuiging, dat de zaak geschikt zou worden. Dat het voorstel door de zwitsersche Bondsraad zou worden afgewezen, schijnt in 't minst niet bij hem te zijn opgekomen.

— De leden der aanstaande Conferentie hebben thans hunne instructien bekomen, met uitzondering nog slechts van den turkschen gezant. Elk oogenblik kan deze staatsman evenwel de benoodigde bescheiden ontvangen, en men denkt steeds, dat op 26 of 27 December de diplomatieke Vergadering zal kunnen worden geopend. Graaf *Walewski* zou hebben verklaard, dat alsdan de Conferentie voor 1 Januarij hare taak tot aller genoegen zou kunnen hebben afgedaan. Men blijft steeds verzekeren, dat graaf *Kisseleff* den baron *von Brunnow* in de Conferentie zal ter zijde staan, doch dat deze beide staatslieden slechts ééne geldende stem voor Rusland zullen kunnen uitbrengen.

Men houdt zich nogal bezig met het gevoelen, 't welk door Sardinie in de Conferentie zal worden voorgestaan. Het schijnt, dat men zich in de hoogere kringen hier ter stede voorstelt, dat die mogendheid ten laatste eene stem zal uitbrengen in den zin van Frankrijk. Daar het echter nog geenszins zeker schijnt te zijn, hoe de fransche Regering zelve denkt, bij voorbeeld, over de aangelegenheden van Bolgrad, is het, naar veler oordeel, onmogelijk om met eenige zekerheid iets te gissen omtrent den uitslag der onderhandelingen. — Onpartijdigen zijn van gevoelen, dat Sardinie slechts eene begeerte heeft en kan hebben, en niets anders verlangt, dan om zooveel mogelijk onafhankelijk en in zijn geheel te blijven tusschen zes mogendheden van den eersten rang. Ingeval het Kabinet van Turin daarin mogt slagen, zou het een allergrootst bezwaar zijn te boven gekomen en zich geenszins nutteloze opofferingen hebben getroost, met deeltenemen aan den oorlog tegen Rusland.

PARIJS, 19 December.

De dag, waarop de Conferentie zal vergaderen, is nog niet bepaald. Men hoopt niettemin nog steeds, dat het officiële dagblad zal verkondigen, dat nog voor het einde van dit jaar de bijeenkomst dezer diplomatieke Vergadering zal plaats hebben. De correspondentien uit Weenen spreken nog van moeijelijkheden, welke door Oostenrijk en Engeland zijn opgeworpen, ter zake van den zin, in welken Frankrijk het tractaat, wat Bolgrad aangaat, meent te moeten opvatten. Men gewaagt voorts van eischen, betreffende het bezit der zoogenaamde Delta van den Donau, welke Turkije zou meenen te moeten doen gelden. Volgens velen strekt een en ander ten bewijze, hoe noodig de bijeenkomst der Conferentie moet worden geacht.

— De tijdingen uit Berlijn zijn steeds zeer oorlogzuchtig en gewagen van uitgebreide militaire maatregelen. Reeds wordt de generaal graaf *v. d. Groeben* genoemd als de opperbevelhebber der naar Zwitserland bestemde expeditie. Het orgaan van lord *Palmerston* heeft te kennen gegeven, dat Pruissen in dezen niet moet rekenen op den bijstand van Engeland. Men meent, dat dit minder verwondering moet baren, dan de taal van eenige oostenrijksche dagbladen, welke zich mede ongunstig omtrent Pruissen verklaren. Zulks is allen verklaarbaar, als men aanneemt, dat die dagbladen niet naauwkeurig bekend zijn met de denkbeelden der Regeringen van Engeland en Oostenrijk, welke beide het londensche protocol hebben geteekend en zich daardoor, wat Neufchâtel aangaat, hebben gebonden. Frankrijk heeft zich bij de laatste nota voor eene onzijdige houding verklaard en men denkt, dat Rusland dat voorbeeld zal volgen.

— Onlangs is gemeld, dat de stad Bushire werd verdedigd door eene redoute, welke bij dezelve was opgeworpen onder toezigt van een fransch officier, genaamd *Sémine*. Men verneemt thans dienaangaande nader, dat die officier genaamd is *Sermino* en dat hij niet van fransche, maar van piemontesche afkomst is. Hij is sedert 25 jaren in dienst van den Schach van Perzie en heeft de genoemde redoute reeds in 1841 doen opwerpen.

De laatste berigten uit Konstantinopel zijn van den 10den dezer en houden in, dat de perzische gezant *Feruck-Khan* zich eerlang naar Parijs zal begeven.

BRUSSEL, 19 December.

Het regeringsblad behelst, ter zake van den 25sten verjaardag der troonsbestijging van Z. M. koning *Leopold*, het navolgende koninklijke manifest, de dagteekening voerende van den 15den dezer.

„ Bij de nationale feesten, welke zijn gevierd in de hoofdstad van het Koningijk, zoowel als in de provinciale hoofdsteden, — overal ben ik met aandoening getuige geweest van de zoo geheel ongedwongene uitdrukking dier edelaardige en uitmuntende gevoelens, aan welke het belgische volk mij sedert lang heeft gewend, maar die aan de viering van den vijfen twintigsten verjaardag mijner troons-bestijging een geheel bijzonder plegtig en indrukwekkend karakter hebben gegeven.

„ Ik had gewenscht mij te kunnen begeven tot in de nederigste gemeenten, ten einde mij omringd te zien van die getrouwe bevolkingen, welke een niet gering gedeelte uitmaken van de natie, aan welker geluk ik een geheel leven van zorg en opoffering heb toegewijd.

„ Het is mij eene ware voldoening, door tusschenkomst der plaatselijke besturen, aan het geheele belgische volk de opregte verzekering te kunnen geven, dat mijn gemoed vervuld is met innige dankbaarheid, bij de bewustheid, dat ik op zooveel liefde, zooveel erkentelijkheid mag staat maken".

De minister van Binnenlandsche Zaken heeft de gemeente-besturen aangeschreven om een exemplaar van dit manifest op eene waardige wijze te bewaren. Hij geeft in overweging om dat stuk, in eene lijst gezet, te doen strekken tot een sieraad der zalen, in welke de raadsvergaderingen worden gehouden, opdat het als een blijvend teeken moge strekken van den band van liefde en trouw, welke den Koning met het volk vereenigt.

— In de Kamer van Gedeputeerden is de behandeling over de wet op de levensmiddelen voortgezet. Men verwacht, dat de algemeene beraadslaging morgen zal worden gesloten.

— Op last van den napelschen gezant, markies *d' Antonini*, zal morgen in de kerk van St. Jacques-sur-Caudenberg een plegtig *te Deum* worden gezongen, ter zake van het gelukkig ontkomen van den Koning van Napels aan den moord-aanslag. De pausselijke nuntius, de heer *Gonella*, zal daarbij de dienst verrigten.

Eenige hier der uitkomende dagbladen verzekeren, naar aanleiding van bijzondere correspondentien uit Parijs, dat de Keizer der Franschen een eigenhandigen brief van gelukwensching aan Koning *Ferdinand* heeft doen toekomen.

— De algemeene aandacht is zeer sterk gevestigd op een regtsgeding, 't welk thans voor het Hof-van-assises alhier wordt gevoerd tegen zekeren *Vervoet*, beschuldigd van diefstal met braak in het jaar 1853, tijdens hij onderwijzer was bij den graaf *de Liedekerke*. De aan dezen laatsten ontstolen som wordt op 102,000 fr. geschat. De beklaagde verklaart, dat hij onschuldig is.

BRUSSEL, 20 December.

De Kamer der Geputeerden heeft in de zitting van gisteren het amendement der heeren *Dumortier* c. s., tot handhaving der beschermende wetten, verworpen en, daarna, met 50 tegen 41 stemmen, zich vereenigd met een amendement van den minister van Financien, waarbij het verbod van den uitvoer van granen wordt verlengd tot 15 Februarij 1857, waarna een schaalregt zal worden ingevoerd, zooals zulks door centrale secte is voorgesteld.

Voorts is aangenomen het voorstel, waarbij het verbod tot den uitvoer van aardappelen verlengd wordt tot 30 April 1857.

In de zitting van heden zal de zaak haar beslag erlangen.

— Gisteren ochtend is alhier ter stede de brouwerij van den heer *van Volxem*, eene der voornaamste van geheel Belgie, in den asch gelegd. De oorzaak van den brand is onbekend. De schade is zeer groot.

's GRAVENHAGE, 19 December.

Nadat bij de beraadslaging van heden in de Tweede-Kamer de heeren *v. d. Linden* en *Bosscha* hadden te kennen gegeven, dat zij de krediet-wet zouden aannemen om geene stremming in de dienst te veroorzaken, heeft Z. E. de minister van Justitie verkondigd, dat Z. M., op het verzoek, 't welk de minister van Binnenl. Zaken had ingediend, ten einde, wegens zijne ongesteldheid, uit zijne betrekking te worden ontslagen, heeft gemeend nog niet te moeten beschikken, ofschoon die ongesteldheid nog niet is geweken, maar heeft gewenscht, dat dien bewindsman de noodige tijd mogt worden gelaten om een ontwerp op het *lager onderwijs* in gereedheid te brengen, hetzelve intedienen en te verdedigen, immers indien de toestand zijner gezondheid dit mogt toelaten.

Z. E. heeft verder gezegd, dat men oorspronkelijk voornemens is geweest om de wetten op de *drie* onderdeelen van het onderwijs te gelijk voortedragen, maar dat, vermits het onderzoek daarvan kwalijk in zes maanden tijds zou kunnen afloopen, men daarvan heeft afgezien, en zich alleen bij het lager onderwijs zal bepalen; — dat, indien des ministers gezondheid dit toelaat, de Kamer verzekerd kan zijn, de bedoelde voordragt nog vroeger te zullen ontvangen, dan door den minister is aangekondigd, en om 't even wie dan ook met het departement zal zijn belast, tegen het recès, of indien zich nog geheel onvoorziene bezwaren mogten voordoen, tegen het einde van het recès.

Wat de grondslagen betreft van het intedienen ontwerp op het *lager* onderwijs, heeft de minister verklaard, dat men zich vergist, indien men zich voorstelt, dat de Regering nog daar naar zoekende is, en dat men ook in dwaling verkeert, indien men gelooft, dat daarbij aan iemand eenige dwang zal worden opgelegd; dat de voordragt zal gegrond zijn op het beginsel van vrijheid, en dat hij de gewetensvrijheid te zeer waardeert om immer daarvan te willen afwijken.

Verder heeft de minister uitgeweid over het parlementaire regt der Kamer, en is hij teruggekomen op de stemming over het *vijfde* hoofdstuk. Aannemende, dat de stemmen van 32 leden even zoo vele blijken van wantrouwen zijn geweest, meent Z. E., dat die van de 32 daartegen overstaande leden, als zoovele blijken van vertrouwen kunnen worden aangemerkt, en dat, al ware dit voor bewijs vatbaar, het toch niet wenschelijk zoude zijn, dat het werd geconstateerd, omdat het niet zoude getuigen van liefde voor onze constitutionele instellingen, waarbij men zou kunnen volstaan met dezelve als een feit aantenemen, en niet als eene vrucht van ontwikkeling sedert eeuwen op het gebied der beschaving, en alzoo als een levensbeginsel. Naar des ministers oordeel is het doel der constitutie conciliatie, zamenstemming tusschen vrijheid en gezag, vooral daar, waar, bij meerdere volksontwikkeling, de uitoefening van gezag moeilijker wordt, en de behoefte aan vrijheid grooter; — en het vermijden, zoowel van dwang, ter wering van despotismus, als van dwang aan de tegenovergestelde zijde, als welke alleen tot democratie en regeringloosheid kan leiden.

De minister heeft niet ontveinsd, dat men ten aanzien van zijn ambtgenoot dwang heeft willen bezigen. Hij heeft gemeend, dat men in dergelijke omstandigheden een uiterst middel kan aanwenden, maar dat daartoe alsnog geene noodzakelijkheid bestaat, en heeft de Vergadering ernstig verzocht om den minister in staat te stellen, de proef te nemen, in hoe verre hij, met Gods hulp, de eensgezindheid kan herstellen en het vuur der tweedragt uitdooven.

De redevoering van den minister heeft nog menige aanmerking uitgelokt, doch ten slotte is de kredietwet met eenparige (67) stemmen aangenomen, en is de bijeenkomst der Kamer tot den 17den Februarij verdaagd; ten ware bijzondere omstandigheden eene vroegere bijeenroeping mogten vorderen.

's GRAVENHAGE, 20 December.

Bij Z. M. besluit van 19 dezer, is de kapitein-ter-zee *B. G. Escher* eervol ontslagen uit zijne betrekking van Directeur-generaal van het Departement van Marine, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten, en benoemd tot inspecteur en adviseur voor het personeel en materieel der zeemagt.

Bij Z. M. besluit van den 19 dezer, is de kapitein-ter-zee *A. J. Voet* met den laatsten dezer maand eervol ontheven van de tijdelijk aan hem opgedragene betrekking van inspecteur van het corps mariniers, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene goede diensten.

Bij Z. M. besluit van den 16 dezer, is aan den luitenant-ter-zee van de 1ste klasse *A. R. Blommendal* opgedragen de betrekking van hydrograaph der Nederlandsche zeegaten.

Bij Z. M. besluit van den 18 dezer, is de luitenant-ter-zee der 2de klasse *D. J. Brouwer* bevorderd tot luitenant-ter-zee van de 1ste klasse.

Bij Z. M. besluit van den 19 dezer, zijn, bij het corps mariniers benoemd: tot 2de luitenants: de sergeanten *D. C. W. Sutherland*, *W. van Bevervoorde* en *E. Buitenhuis*, en tot 2den luitenant-kwartiermeester de sergeant aspirant-kwartiermeester *D. A. C. Ebell.*

Bij Z M besluit van den 7den December is de heer *F. W. Heineken* erkend als consul der vrije Hanzeestad Bremen te Batavia.

— In de bijeenkomst van de Eerste-Kamer van gisteren is aangekondigd, dat de door de Tweede-Kamer aangenomen begrootings-wetten zijn ingediend.

Heden zal de Kamer beraadslagen over: 1° over de wijziging van hoofdstuk 2 en 9 Lt. B der begrooting van 1855; 2° de wijziging van hoofdstuk 8 voor 1855; 3° idem van hoofdstuk 4; 4° de verhooging van hoofdstuk 4 voor 1856: 5° regeling van het pensioenfonds voor 1857; 6° de begrooting der Landsdrukkerij.

Maandag zal de Kamer beraadslagen 1° over de verjaarde muntbiljetten; 2° de vermindering van het zegel op de certificaten der ned. schuld en vreemde geldleeningen.

— In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer heeft, nadat de minister van Justitie had gesproken, de heer *Thorbecke* aangemerkt. dat door Z. E. eene zekere censuur was uitgeoefend op de stemming der Kamer, maar dat hij niet gelooft. dat èn de waardigheid der Kroon, èn die der Vergadering daardoor aan eenig gevaar zijn blootgesteld, — en gezegd, dat, als hij zijne stem aan de krediet-wet verleent, hij daarmede geenszins wil worden geacht, met de zienswijze des ministers in te stemmen, maar alleen het belang van de dienst in 't oog te houden.

De heer *Mackay* heeft verklaard, dat zijne stem, betreffende het *vijfde* hoofdstuk, geenszins als een bewijs van vertrouwen in het Bewind moet worden beschouwd. De heer *Schimmelpenninck* heeft in gelijken zin gesproken. De heer *Groen* heeft geprotesteerd tegen het verwerpen der krediet-wet, maar heeft niet toegegeven, dat in de bedoelde stemming een zijdelingsche dwang ten aanzien van de Kroon zoude zijn gelegen. Hij berust in de verklaring, dat er nu eene wet op het *lager* onderwijs zal worden ingediend, maar is nog niet bevredigd met de verklaring nopens het hoofdbeginsel. waarop die zal rusten. en vermoedt, dat de begeerte der petitionarissen niet alleen bij het Bewind in vergetelheid is geraakt, maar dat hetzelve tegen het petitionnement is gerigt. Hem is voorgekomen. dat de minister op den grond der godsdienstlooze school is geraakt. Van eene ontbinding der Kamer gewagende, heeft de spreker te kennen gegeven, dat men. naar zijn inzien. daartoe kan overgaan, wanneer er op bepaaldelijk geformuleerde beginselen uitspraak moet worden gedaan, maar dat, indien men daar niet op kan wijzen, en op den grond van bedoelingen moet treden. men zich blootstelt aan weifeling, onzekerheid en onrust: aan eene verkeerde werking der hartstogten, derwijze, dat uit partijen partijschappen geboren worden.

De heer *v. Nispen* heeft verklaard. dat hij zich verpligt rekent om de krediet-wet goed te keuren, maar dat. indien hij zijne gevoeligheid raadpleegde, hij er zijne goedkeuring, na den minister gehoord te hebben, aan zoude moeten weigeren. vermits hij bij de bedoelde stemming alleen gebruik had gemaakt van een grondwettig regt om Z. M. eerbiedig te kennen te geven. dat de keuze van den daarbij betrokken minister niet gelukkig was geweest.

De minister van Binnenl. Zaken *a. i.* heeft van zijne zijde verklaard, dat hij het belang der in de noordelijke provincien aanteleggen spoorwegen erkent, en zich verpligt rekent, dien aanleg zoo veel mogelijk te bevorderen.

Alvorens tot de stemming over te gaan, heeft de heer *v. Rappard* verklaard, als lid der staatscommissie. door de Regering gemagtigd te zijn om eenige inlichtingen te geven, betreffende de Maats. van Weldadigheid, en te verlangen, dat dit in committé-generaal mogt geschieden. De heer *Thorbecke* heeft daarop aangemerkt, dat niemand eenige inlichting had verlangd. De heer *v. Rappard* heeft volhard bij zijn voorstel, en aangemerkt, dat van dit verlangen in het verslag is gebleken, en dat ook de staatscommissie er prijs op stelt. De heer *Thorbecke* heeft begrepen, dat, als niemand het woord vraagt, men waarschijnlijk van het verlangen zal hebben afgezien; doch de voorzitter heeft verklaard, dat over de meerdere of mindere noodzakelijkheid van een committé-generaal in dergelijke bijeenkomst zelve moet worden beslist, en daarop is de openbare zitting opgeheven en in committé-generaal voortgezet.

's GRAVENHAGE, 20 December.

Z. M. heeft heden een groot deel der leden van de Eerste-Kamer, den generaal *Nepveu* en verscheidene hoofdofficieren van het leger in een bijzonder gehoor ontvangen,

— In de bijeenkomst van de Eerste-Kamer van heden zijn de aan de orde gestelde ontwerpen aangenomen en is de Vergadering tot maandag verdaagd. — Nopens de verhooging van hoofdstuk 4 voor 1856 heeft alleen de vraag, of en in hoever het raadzaam is om de cipiers in de gevangenhuizen als aannemers toe te laten, aanleiding gegeven tot eenige woordenwisseling.

De commissien van rapporteurs zijn gereed met de verslagen over de voordragten, betreffende 1° de weg van de Lemmer naar Sneek; 2° den weg in Drenthe en 3° de provinciale belastingen.

Het ontwerp, betreffende de kosten van de hulp-marechaussée, is naar de Afdeelingen verzonden.

Het ontwerp, betreffende de verjaarde muntbiljetten, is over 't algemeen in de Eerste-Kamer met welgevallen ontvangen. — Ook dat, betreffende het zegel van de certificaten, heeft geene bepaalde tegenspraak gevonden. Omtrent de wenschelijkheid van certificaten van nat. schuld van Rijkswege waren de gevoelens verdeeld. Men heeft er in berust, dat de Regering de zaak in bepaalde overweging zal nemen, doch met den wensch, dat daar eenige spoed mede mogt worden gemaakt.

HAARLEM, 20 December.

Uit Madrid wordt gemeld, dat de leening van 300 millioenen realen tegen 42 — 56 is verleend aan den heer *Mirès*, terwijl het bod van het spaansche Credit-mobilier was geklommen tot 42 — 50.

De pruissische ambassadeur heeft den Keizer der Franschen een brief aangeboden van dankbetuiging van zijnen Souverein voor de opdragt van het groote lint van het Legioen-van-Eer.

In Weenen is berigt uit Konstantinopel ontvangen, inhoudende, dat de Porte op eene bevredigende wijze heeft geantwoord op de uitnoodiging om deel te nemen aan de nieuwe binnen Parijs te houden Conferentie.

Het heeft H. K. H. Prinses *Hendrik* behaagd, een zeer fraai kanapé-kussen te zenden, als eene bijdrage voor de loterij, door eene vereeniging van jonge dames te Amsterdam, Rotterdam en Ede daargesteld voor den aanhouw van eene kerk te Hoenderlo.

— H. M. de Koningin heeft de Vereeniging *Tabitha*, gevestigd te Alphen a/R en omstreken, vereerd met een zeer fraai kanapé-kussen voor eene te houden loterij.

— Den 19den dezer is ten raadhuize te Rotterdam aanbesteed het maken van de aarden-, rijs-, kaai-, steiger- en andere werken, behoorende tot de van wege de gemeente te maken kade achter de huizen aan de zuidzijde van den Haringvliet, zijnde de minste inschrijver de heer *P. van Limburgh*, voor de som van *f* 279,587. Tevens had de aanbesteding plaats, in een der lokalen van het voormalig marine-gebouw, van wege de Nederl. Rijnspoorweg-maatschappij, van het maken van de brug-, aard-, rijs-, kaai- en steigerwerken, voor den terminus te Rotterdam, beoosten het Boerengat, tot achter den Haringvliet, volgens daarvan opgemaakt bestek; zijnde de minste inschrijver daarvan mede de heer *P. van Limburgh*, voor de som van *f* 549,347.

— De 850 scheveningsche haringvisschers zijn alle behouden bij hunne gezinnen terug gekomen. De vangst is bovenmatig gezegend geweest. In 't jaar 1850 hebben 59 schuiten 6,600,000 haringen aangebragt; in 't jaar 1855 hebben 101 schuit 13,396,000 verkregen, in dit jaar hebben 108 schuiten ruim 25 millioenen aangebragt. en zijn de prijzen tot het einde vrij hoog gebleven. — Ook de visscherij met de beug, of het hoekwant, laat zich gunstig aanzien.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 20 December. Den 19den dezer in Texel binnengekomen: *Jonge Reintje*, Croes en de stoomb. *Dutchman*, beide van Londen; *Graaf van Rechteren*, Hull; en uitgezeild: *Louise*, Buys Jr. en *Estafette*, Rietveld, beide naar Batavia; *Prinses Sophia*, Matzen, Bengalen; *Jonkvrouw Geertrui*, Brouwer, Bahia; *Juno*, Rosberger, Suriname; *Marijtje Honig*, van Wijk, St. Thomas; *Havana Packet*, de Boer, Havana; *Northland*, Fletner, New-Orleans; *Cornelia en Alida*, van Wattum, Salonica; *Veendam*, Hazewinkel, *Wilhelmina Egberdina*, Top en *Caroline Smith*, Grau, alle 3 naar Triest; *Herman Albert*, Potjewijd en *Elsina*, Brouwer, beide naar Corfu; *Susanna*, Moesker, Messina; *Albert Schuringa*, Boerhave. Palermo; *Morgenster*, Drent, *Petersburg Packet*, Wegener, *Nina*, Huisman en *de Hoop*, Kiers Kok, alle 4 naar Livorno; *Hermina*, Kroon, Gibraltar. Wind n. n. o. - n. n. w.

Den 19den dezer in Helvoet binnengekomen: *Padang*, Zwart, Batavia, l. v. Brouwershaven; de stoomb. *Rhône*, Marseille; *Louise*, Grangemouth; *Hawk*, Hull; *Star*, Wear, Londen; *Comtess of Durham*, Wilson en *Ellen*, Shakeshaft, beide van Middlesbro; *Gesina Jantina*, Vissinga, St. Petersburg; *Auguste*, Schult, Windau; *Willem*, Steffens, Arendsburg; *Elise*, Lubben en *Catharina*, Kemper, beide van Libau; en uitgezeild: *Bulgerstein*, Maas, Londen en Australie; *Whampoa*, van der Hoff, Batavia; *J. M. Hicks*, Crowell, Newjork, vroeger gemeld, doch toen niet gezeild.

Den 19den dezer in Brouwershaven binnengekomen: *Louis*, Hövig, Batavia naar Rotterdam; *Robert Newton*, Harrison, Odessa naar dito; *twee Anthony's*, Jones, Rotterdam naar Akyab, heeft de reis voortgezet, doch is bij den vuurtoren van Noord-Schouwen geankerd. De schepen *Gen. Baron van Geen* van Batavia, is naar Dordrecht en *Goed Vertrouwen* van Rangoon naar Rott. opgesleept.

Den 19den Nov. te Suriname binnengekomen: *de Snelheid*, Henning en 20 dito *Wilhelmina Frederika*, van der Veer, beide van Amsterdam; en uitgezeild: 10 dito *Plata*, Koch, Amsterdam.

AMSTERDAM, 20 December. Het schip *Grietje Bos*, kapt. Hoff, van hier naar Triest, bij Trapani gestrand, is weder af en met schade te Trapani binnengebragt.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

20 *December* 1856. 4½ *ure.*

	van	*tot*	*gebl.*		*van*	*tot*	*gebl.*
Ned. N. Bank	—	—	—	*Oostr.* Met. 5 p	73 11/16	13/16	—
W. Schuld 2½ p	63¼	5/16	63¼	Met. 54. 5 „	83½	15/16	83⅞
„ . 3 „	75¼	—	—	„ N. 5 „	74¾	⅞	74 13/16
„ . 4 „	94 7/16	½	94 7/16	„ 54. 2½ „	38 7/16	—	—
Amort. Sd. 3½ „	89¼	—		Wr. Bk. *f*	1165	—	—
Handl. Ms. 4½ „	—	—	—	„	—	—	—
O. Leen. 4 „	—	—	—	„ . 4 p	314½	—	—
Holl. Spw. . .	—	—	—	*Nap.* L. B. 5 „	—	—	—
Leening 4½ p	98¼	—	—	Cert. R. 5 „	—	—	—
Rijn Spw. 4½ „	—	—	—	*Belg.* C. 2½ „	—	—	—
M. Wld. 4 „	60	—	—	Cert. R. 2½ „	51¼	—	—
Frkr. Cert. 3 „	—	—	—	„ „ 4½ „	—	—	—
„ 4½ „	—	—	—	*Den.* O. L. 5 „	—	—	—
Rusl. Obl. 5 „	103	—	—	„ 3 „	—	—	—
„ 5 „	—	—	—	*Grkl.* Obl. 5 „	—	—	—
Cert. H. & C. 5 „	—	—	—	*Brzl.* 24. 5 „	97¼	⅜	—
„ . 4 „	—	—	—	24. 5 „	—	—	—
„ Stgltz 4 „	82½	—	—	39. 5 „	—	—	—
„ N. 4 „	—	—	—	43. 5 „	96½	—	—
„ 54. 5 „	—	—		52. 4½ „	—	—	—
„ 55. 5 „	95¼	7/16	95 5/16	*Portg.* Obl. 3 „	44 11/16	¾	—
„ L. 5 „	—	—	—	Obl. U. . .	—	—	—
„ L. 4½ „	92⅞	93	—	„ C. 3 p	—	—	—
Insch. 6 „	—	—	—	*Sard.* C. 5 „	—	—	—
Cert. . 6 „	62¼	—	—	*Peru* 53. 4½ „	—	—	—
Polen A. . *f*	151½	¾	—	U. 3 „	—	—	—
Obl. . 4 p	76	—	—	*Eq.* 55. 1 „	—	—	—
Pruiss. A. 32	207½	—	—	*Venzl.* Obl. 4½ „	—	—	—
A. 54. 3½ p	—	—	—	U. 2 „	—	—	—
Obl. L. 4½ „	—	—	—	*Gren.* Ob. 3½ „	21 5/16	¼	—
Spanje O. 1¼ „	23⅞	15/16	23⅞	U.	—	—	—
Obl. . 3 „	41½	⅝	—	*Mex.* Obl. 3 p	—	—	—
„ B. 3 „	37 11/16	¾	37 11/16	*N. Am.* Ph. H. „	—	—	—
A. S.	—	—	—	Ph. R. „	—	—	—
B. C.	6 1/16	3/16	—	Am. Bank .	—	—	—
Oostr. O. G. 5 p	—	—	—	Orig.	—	—	—
„ „ 4 „	—	—	—	Louisiana 5 p	—	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 101½. Illinois Central 89 à ¾. — Beleening 4½. Prolongatie 5½. Disconto 5½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit *Tot Nut des Obligatie-Handels.*

BOON HARTSINCK, Pres.

Hoewel de londensche merken hooger afkwamen, zijn de prijzen over 't algemeen niet verbeterd, en waren de oostenrijksche zelfs meer aangeboden.

WEENEN, 20 December. De 5 pc. metall. 81⅞, zilver 7.

LONDEN, 20 December. De 3 pc. gecons. resc. 94⅛ à ¼. Spanje 1¼ pc. 24⅞ à 25. Rusland 4½ pc. 96½.

PARIJS, 20 December. De 3 pc. renten 67 fr. 15. Spanje 3 pc. 39⅜.

HAARLEM, 19 December 1856. Ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van ds. *B. J. Adriani*, heeft de algemeene kerkeraad der Ned. Hervormde gemeente alhier het volgende twaalftal geformeerd: *H. P. Berlage*, te Naarden; *L. van Dijk*, te Wijhe; *A. G. Jans*, te Westzaan; *A. Moens*, te Edam; *T. Poortman*, te Zwolle; *W. L. Riehm*, te Vlaardingen; *C. J. Brutel de la Rivière*, te Meppel; *B. ter Haar Romeny*, te Gouda; *J. Romeny*, te Leeuwarden; *W. Scheffer*, te Enschede; *J. G. Schuuring*, te Hoorn; *E. Cats Wor*, te Enkhuizen.

[In een der kraamberigten, geplaatst 16 December jl., staat de onderteekening *C. W. Bruinings Ingenhoef*, moet zijn: *Ingenhoes.*]

*** **PROGRAMMA**

VAN

TEYLERS GODGELEERD GENOOTSCHAP

VOOR DEN JARE 1857.

TEYLERS Godgeleerd Genootschap heeft besloten tot het uitschrijven van de volgende nieuwe prijsvraag:

„ Er zijn nu twintig jaren verloopen sedert de verschijning van het bekende Werk van Dr. D. F. STRAUSS, 't welk de meeste Evangelische verhalen als mythen voorstelde en op grond daarvan de waarheid der feiten van Jezus leven loochende. De inhoud van dat Boek werd voorgedragen als het resultaat van het geheel onbevooroordeeld kritisch onderzoek der levensgeschiedenis van Jezus in de Evangeliën, en van daar, dat bij velen bedenkingen oprezen tegen de voortzetting van zulk een onderzoek, als ware daarvan voor het geloof des Christens het ergste te duchten. Sedert dien tijd is echter dat onderzoek, in onderscheidene rigtingen en op verschillende wijze, voortgezet, en TEYLERS Godgeleerd Genootschap acht, dat thans de tijd is gekomen, om na te gaan, hoe de uitkomst, nu reeds verkregen, ons moet doen oordeelen over de gegrondheid van die vrees. Het meent alzoo eene nuttige poging te doen ter verkrijging eener wenschelijke vastheid in dezen, door de aandacht der Godgeleerden te bepalen bij de vraag, wat de ondervinding der laatste twintig of vijf-en-twintig jaren leert aangaande den invloed van het meest naauwkeurig en scherp kritisch onderzoek van de eerste oorkonden des Christendoms op de erkentenis van de waarheid der feiten, in de Evangelische Geschiedenis medegedeeld. Het Genootschap verlangt dus eene verhandeling, die een antwoord behelst op de navolgende vragen:

„ Welke is gedurende de laatste jaren de gang geweest van het historisch-kritisch onderzoek der Evangelische Geschiedenis, en hoedanig is thans, bij de onderscheidene rigtingen op theologisch gebied, de stand van dat onderzoek?

„ Wat mag als resultaat van dat onderzoek worden aangenomen, met betrekking tot de beschouwing en waardering van de levensgeschiedenis van Jezus in de Evangeliën? en

„ Welke aanwijzingen vinden wij in den gang en in de resultaten van het historisch-kritisch onderzoek der Evangelische Geschiedenis, zoowel voor de regte toepassing als voor de waardering van dat onderzoek?"

Tevens heeft het Genootschap besloten, de volgende prijsvraag, waarop vroeger geen voldoend antwoord is ontvangen, op nieuw, en wel voor den tijd van twee jaren uit te schrijven:

„ De opdelvingen en nasporingen, in de laatstverloopen jaren in 't werk gesteld op het terrein der vroegere rijken van Assyrië en Babylon, en bepaald in de ruïnen van de hoofdsteden Niniveh, Babel, Persepolis enz., hebben niet alleen in velerlei opzigten een nieuw licht doen opgaan over den staat en de geschiedenis der aloude monarchiën, maar ook voor de bevestiging van de waarheid der geschiedenis van het O. Verbond, en ter verklaring der Bijbelsche oudheid belangrijke bijdragen opgeleverd. Die bijdragen zijn in de afzonderlijke werken van enkele Geleerden en in de gedenkschriften van onderscheidene Genootschappen nedergelegd, maar er ontbreekt tot nu toe een werk, dat eene volledige zamenstelling bevat van al, wat de genoemde ontdekkingen hebben opgeleverd ter verklaring van de oorkonden der H. Schrift. Het is daarom, dat TEYLERS Godgeleerd Genootschap, in 't belang der wetenschap in 't algemeen, en meer bepaald ter bevordering der Bijbelsche Geschiedkennis en uitlegkunde, vraagt:

„ Eene volledige, kritisch bewerkte zamenstelling van al datgene, wat door de ontdekkingen van FLANDIN, BOTTA, LAYARD, RAWLINSON enz. en de onderzoekingen van GROTEFEND, LASSEN en anderen, uit de overblijfselen der oude Syrische, Babylonische en Perzische steden tot hier toe is aan 't licht gebragt (zoo noodig, door enkele afbeeldingen opgehelderd) voor zoo ver het kan strekken ter verklaring der oorkonden, en ter bevestiging der geschiedenis van de schriften des Ouden Verbonds."

De prijs voor het best en voldoend gekeurd antwoord op ieder van deze beide vragen is eene gouden eerepenning, op den stempel des Genootschaps geslagen, ter innerlijke waarde van vier honderd Gulden.

De verhandelingen moeten in het Nederduitsch, Latijn, Fransch, Engelsch of Hoogduitsch, met eene *Nederduitsche letter*, vooral goed en leesbaar geschreven zijn *door eene andere hand, dan die van den opsteller.* Ook moeten zij vóór den bepaalden tijd *in haar geheel* worden ingezonden, en geene antwoorden, waarvan eenig gedeelte ontbreekt bij de inlevering, zullen tot het dingen naar den gemelden eereprijs worden toegelaten. De tijd der inzending van de antwoorden op de eerste dezer vragen wordt vóór of op den eersten Januarij 1858 bepaald, die van de tweede vóór of op den eersten Januarij 1859, opdat zij vóór den eersten December van genoemde jaren kunnen beoordeeld worden. Alle ingezonden stukken blijven het eigendom des Genootschaps, dat de bekroonde met of zonder vertaling in zijne werken opneemt, zonder dat de Schrijvers anders, dan met toestemming der Stichting, die mo-

gen uitgeven. Ook behoudt het Genootschap aan zich het regt, om van de niet bekroonde stukken zoodanig gebruik te maken, als het raadzaam zal oordeelen, hetzij zonder of met vermelding van den naam des Schrijvers, in het laatste geval echter niet zonder zijne toestemming. Ook worden geene afschriften der niet bekroonde stukken aan de inzenders verleend, dan ten hunnen koste. De in te zenden antwoorden moeten, zonder naam en alleen met eene spreuk onderteekend, vergezeld van een verzegeld briefje, dezelfde spreuk ten opschrift voerende, en van binnen des Schrijvers naam en woonplaats behelzende, gezonden worden aan het Fundatiehuis van wijlen den Heer TEYLER VAN DER HULST, te Haarlem.

*** **VAARWEL TOT WEDERZIEN.**

Afscheidsgroete aan Betrekkingen, Vrienden en Bekenden bij mijn vertrek naar Batavia, per het schip *vier Gezusters* Kapt. *J. Bik.* Met de dankbetuiging aan u allen voor zoo vele bewijzen van liefde en welwillendheid, wordt tevens openlijk hulde gebragt aan den Heer W. DE GELDER te Leyden, wiens grondige kennis gepaard aan eene hoogst bevattelijke Methode, binnen korten tijd, ook mij in staat stelde bij het laatst gehouden examen, den titel van Candidaat-Notaris te verwerven.

HELVOETSLUIS, B. V. HOUTHUIJSEN.
16 December 1856,

*** **GELDLEENING ten laste der Gemeente CULEMBORG.**

Aan Houder der Obligatie N°. 7 in de leening van den jare 1845, wordt herinnerd, dat de GELDEN tot Aflossing van dezelve Obligatie beschikbaar liggen sedert 1°. December 1856, ten Kantore van den Gemeente-Ontvanger.

De Secretaris der Gemeente Culemborg,
A L M A.

*** VAN VLOTEN EN DE GIJSELAAR c. s., Hoofd-Directeuren van een Administratie-Kantoor op Russische Fondsen, adverteren, dat van heden af ten Kantore van de *Associatie-Cassa* zullen worden betaald, de COUPONS der door dezelve Administratie uitgegeven Certificaten 5 pCt[s]. in Zilver, verschenen geweest 1 September 1856, met *f* 23,13.

*** *Commissarissen van den Winterswijkschen Straatweg*, brengen ter kennis van de Houders der aandeelen op voornoemde Straatweg, dat de COUPONS, op 1 Januarij 1857 zullende verschijnen, door den Commissaris, Secretaris, Thesaurier, en ten Kantore van de Heeren D. EVEKINK en ZOON te Zutphen, van af dat tijdstip, tegen uitbetaling van Twintig Guldens *f* 20 per Coupon zullen aangenomen worden.

*** Die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de Nalatenschap van ANDs. GROEN, in leven Verwer en Glazenmaker, gewoond hebbende en den 14[den] November jl. te Haastrecht overleden, worden verzocht, daarvan uiterlijk vóór 1° Januarij a. s. opgaaf of betaling te doen ten Kantore van den Notaris J. G. BROUWER NIJHOFF, Haastrecht. Brieven *franco.*

*** Die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel en de Nalatenschap van den Heer ELDERT HOLLANDER, gewoond hebbende in het Gein, nabij Abcoude en aldaar overleden, worden verzocht daarvan opgave te doen voor den 15[den] Januarij 1857, aan den Mede-Executeur in dien Boedel, den Heer C. SORBER, op *Demerary*, nabij Weesp, of ten Kantore van den Notaris S. VAN KEMPEN, te Abcoude. Brieven *franco.*

*** *De Rector van het Stedelijk Gymnasium te* HAARLEM, maakt bekend, dat voor hen, die als LEERLINGEN, tot dit Gymnasium wenschen toegelaten te worden, het Examen bepaald is op Vrijdag 2 Januarij 1857, voor den middag te 10 uur, aan het Locaal van het Gymnasium.

Haarlem, De Rector voornoemd,
22 *December* 1856. J. VENHUIZEN PEERLKAMP.

*** Aan eene Openbare Lagere School verlangt men, zoo spoedig mogelijk: Een HULPONDERWIJZER van den 2[den] Rang en de Herv. Godsdienst: boven Kost, Inwoning, enz., bedraagt het Salaris *f* 90 à *f* 100 's jaars. Brieven *franco*, onder Letter B., aan den Boekhandelaar A. VAN DER MAST, te Gorinchem.

*** Midden Februarij a. s. of eerder, wordt voor eene talrijke Dorpsschool verlangd: Een ONDERMEESTER, Herv. G., van den 3[en] Rang en geschikt voor de Kerkedienst, (met Orgel.) Salaris 80 Gld., bij gewone verpleging. Adres, bij den Boekhandelaar W. H. STEMFERT KROESE, te Arnhem, onder Letters A. Z.

*** Door het aanstaande vertrek van *H. E. van der Woerd* naar O. I. vraagt D. SCHUITEMAKER, openbaar Onderwijzer te Katwijk-aan-Zee, een ONDERMEESTER van de P. G., die in staat is de Fr. taal te onderwijzen. Boven de gewone verpleging is het Salaris *f* 100. Brieven *franco* aan genoemden Onderwijzer.

N. B.

In eene opgerigten *Stekebakkerij* vraagt men, tegen Maart, een bekwaam MEESTERKNECHT. Adres *franco* Lett. S., bij Wed. BORLEFS EN TEN HAVE, te Amsterdam.

*** **MANUFACTUREN.**

Eene knappe en vlugge JUFVROUW, van fatsoenlijke familie P. G., kan met Februarij of eerder in een Manufactuur-winkel te Amsterdam geplaatst worden, tegen genot van Kost, Inwoning en Salaris. Adres *franco* onder Ltr[s]. A. Z. met opgave van ouderdom, bij den Boekverkooper J. C. SPIJKER Az. Reguliersplein X. 359 te Amsterdam.

*** *Une DEMOISELLE Suisse, ayant été occupée comme Gouvernante, désire se placer en qualité de Gouvernante ou de Secondante; elle enseigne, outre la langue française et allemande, les principes de la langue anglaise et du dessin; on est prié de s'adresser par lettres affranchies sous l'initiale L. à Monsieur TJEENK WILLINK, Libraire à Zwolle.*

*** **TE HUUR:**

Een PAKHUIS, in de Jacobijnenstraat te Haarlem, nabij de Koningstraat, W. 5 N°. 24 *rood.* Dadelijk te aanvaarden. Te bevragen bij J. MARTENS EN ZOON, Mr. Timmerlieden in de Groote Houtstraat aldaar.

Boekhandel en Leesbibliotheek van J. GERRITSEN,

Groote Houtstraat bij de Groote Houtpoort.

Bij bovengenoemde bestaat met primo Januarij gelegenheid zich te Abonneren voor het ter lezing ontvangen van verschillende **NIEUWSPAPIEREN**, als: **de Haarlemsche, Nieuwe Rotterdamsche, Oude Amsterdamsche, en Kamper COURANTEN, Handelsblad** en meer andere **Dag- en Weekbladen;** alsmede om deel te nemen in de LEESINRIGTING ***AMICITIA***, welke reeds sedert 9 jaren **de beste en meest gelezene Maandwerken en Tijdschriften** bevat en waarvan het **Prospectus** op aanvrage verkrijgbaar is

*** A. TEBBENHOFF te Montfoort vraagt, op billijke voorwaarden, een' ONDERMEESTER, die, bij een' 2[n] of 3[n] Rang, een geoefend Schoolhouder en goed Zanger is; kennis aan 't Fransch is eene aanbeveling. Brieven *franco*, doch liefst in *persoon.*

NOTARIAAT.

Een JONG, MENSCH van fatsoenlijken Huize oud 22 jaren, sedert zijne jeugd op Notarieele Kantoren met goed succes werkzaam geweest, biedt onentgeldelijk zijne diensten aan, tot waarneming van een Notarieel Kantoor, met het doel zijne practische kennis te vermeerderen; en tevens daardoor zich voor het Examen voor te bereiden.

Adres bij den Boekhandelaar W. BECKING te Doesborgh, onder Lett. X. Z., Brieven *franco.*

*** Er wordt tegen primo Februarij 1857 gevraagd: Een BROODBAKKERS-KNECHT van de P. Godsdienst; diegene die er het Koekbakken bij verstaat, zal het eerst in aanmerking komen. Brieven *franco*, Lett. P., bij den Boekhandelaar F. CRÉVOT, te Beverwijk.

*** Eene JUFVROUW van fatsoenlijke Familie, 22 jaren oud, behalve hare moedertaal, zijnde de Hoogduitsche, ook evenvlug de Hollandsche Taal sprekende, welke door sterfgeval genoodzaakt is eene conditie te zoeken, zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk geplaatst, hetzij als Jufvrouw van Gezelschap of ter assistentie of waarneming eener Huishouding. Adres met *portvrije* Brieven, onder Letter A., bij den Boekhandelaar P. K. BRAAT, te Dordrecht.

*** Eene JUFVROUW van de P. G., van allezins fatsoenlijke Familie en van zeer beschaafde opvoeding meer in dergelijke betrekking geweest, wenscht geplaatst te worden tegen 1° Februarij e. k., tot gezelschap eener bejaarde Dame, of tot assistentie in een Huishouden, liefst zonder of met weinig Kinderen, of ook ter waarneming van een Huishouden bij een bejaard Weduwnaar, kunnende de beste getuigenissen produceren. Adres *franco* Brieven, bij den Boekhandelaar D. J. HASPELS, te Nijmegen, onder Letter A.

*** Een DUITSCH MEISJE, van 16 jaren van fatsoenlijke Familie en Luthersche Godsdienst, gewend om in eene Huishouding behulpzaam te zijn en met Kinderen omtegaan, zag zich gaarne bij Burger Lieden geplaatst, liefst in Gelderland of Overijssel. Bestond er voor haar de gelegenheid om zich in het *Schrijven* van Hollandsch, dat zij goed *spreekt*, te oefenen, dan zou zij met een zeer gering loon te vreden zijn; zullende toch in het algemeen meer op eene goede behandeling dan op het Salaris gelet worden. Adres met *franco* Brieven, onder Lt[s]. N. T. L., bij de GEBROEDERS VAN CLEEF, Boekhandelaars te 's Gravenhage.

*** Te Haarlem wordt verlangd: Eene bekwame LINNENMEID en KAMENIER. Brieven *franco*, Lett. W., bij de Boek- en Steendrukkers MET & MEYLINK, aldaar.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders van Wormerveer, brengen ter kennis van belanghebbende: dat de *laatste* wekelijksche KAASMARKT aldaar, gehouden zal worden op Woensdag 24 December 1856, op gewone tijd en plaats.

Wormerveer, den 20[sten] *Dec.* 1856.
De Secretaris, De Burgemeester,
J. KOUWER JR. M. DONKER.

*** Het Bestuur van den *Vosse en Weerlaner Polder*, zoo mede dat van den *Vennipper* en dat van den *Elsbroeker Polder* onder *Hillegom*, brengt ter kennis der Ingelanden dat het ontwerp bijzonder Reglement voor ieder der genoemde Polders, van af Maandag den 22[sten] December 1856, gedurende 14 dagen ter visie zal zijn nedergelegd op de Gemeente Secretarie van *Hillegom*, van 's ochtends 10 tot 's namiddags 2 ure.

Namens voormelde Polderbesturen,
VAN DER FEEN, Secretaris.

*** *Het Bestuur der Hollandsche Societeit van Levensverzekeringen*, opgerigt in den jare 1807, te Amsterdam, adverteert, dat van 1°. Januarij 1857, dagelijks ten Kantore van gemelde Societeit, in de Reguliersdwarsstraat, bij het Koningsplein X 301, zal gevaceerd worden ter betaling der gewone JAARLIJKSCHE UITDEELING, verschenen den 31[sten] December 1856, over het door de Aandeelhouders bijeengebragte Fonds. De Directeur,
P. LANGERHUIZEN.

*** **BEKENDMAKING.**

Burgemeester en Wethouders der Gemeente HOORN, zijn voornemens op Dingsdag den 27[sten] Januarij 1857, des voormiddags ten 12 ure, op het Raadhuis dezer Gemeente, publiek aan te besteden:

I[e]. Het UITDIEPEN of BAGGEREN van GEULEN, enz., in de Buitenhaven te Hoorn, alsmede het Diep en Schoonhouden van gezegde Haven, voor den tijd van 3 jaren.

IIe. Het OPHALEN, INZAMELEN en zich toeëigenen van alle Haard-Asch, Vuilnis, Urine, Uitwerpselen en verderen Afval, zoo van planten en dieren, als bouwstoffen en aardspeciën enz., waarvan de Ingezetenen der Gemeente Hoorn verlangen zich te ontdoen. Zoo mede het wegvoeren en brengen van het vorenstaande in de Asch- en Vuilnisbelten, voor den tijd van 25 jaren.

De Voorwaarden van Aanbesteding en Verpachting, die tegen betaling ter Stads Secretarie te bekomen zijn, liggen van heden af ter inzage op de Stads Secretarie en aan het Fabriekhuis, des morgens van 10 tot 1 ure.

De aanwijzing zal geschieden daags voor de besteding.

Hoorn, Namens Burgemeester en Wethouders.
9 *December* 1856. De Secretaris,
G. H. BAST.

*** Op den 22[sten] April ll., is bij A. SCHOUTEN, te Woubrugge, bij gelegenheid van de Verkooping blijven liggen: Een ZWART LAKENSCHE JAS; te vergeefs op den Eigenaar gewacht hebbende, kan dezelve tegen betaling van Advertentie-kosten, terug bekomen.

*** A. VAN DER MAAREN & COMP., te Haarlem, hebben ontvangen groote Texelsche en Engelsche OESTERS à *f* 2,50 per 100; Bergsche ANSJOVIS à *f* 1 per 100; fijn Zouten WINTER-HARING, gemarioneerde HARING; Engelsche BOKKING; CHINA'S-APPELEN en CITROENEN tot een civielen Prijs; groote Spaansche KASTANJES à 12 en 20 Cents 5 Ons; HARING-SALADE 30 Cents de Portie WINTER-ZALM 30 Cts. het Ons. (Brieven *franco*).

BERIGT VOOR DEN LANDBOUW.

Bij den vooruitgang van den Landbouw worden er al meer en meer (goede en slechte) kunstbemestingsmiddelen te Koop aangeboden ter vervanging van de Stalmest. Van groot belang is het, dat men echter verbetering van de Stalmest merkt, door die stoffen er bij te voegen, die Phosphorzuur en ammoniak geven, en tevens de ammoniak die voortdurend uit de mestvaalten ontwijkt in de mest te behouden.

Het voor den Landbouwer zoo hoog geschatte BEENDERENMEEL, wanneer dit daartoe kunstmatig wordt bereid, voldoet daaraan geheel. Wanneer men daarvan van tijd tot tijd een gedeelte over de mest uitstrooit, als men nieuwe mest op de vaalt heeft gebragt.

Aan Heeren Landbouwers en Landeigenaars, wordt bij deze ter kennis gebragt, dat thans weder eenig voorraad van zoodanig bereid Beenderenmeel voorhanden is, en wordt afgeleverd tegen acht gulden de honderd Nederlandsche ponden, aan de Chemische Fabriek van M. MÜLLER te Utrecht. Kantoor buiten de Waard Barrière N°. 68.

Alwaar met goed succes de zware Beenderenmest wordt gedebiteerd tegen *f* 10 de 100 Ned. ℔.

Kantoor-Boekbinderij en Linieër-Fabriek

VAN

HERMAN KOSTER.

Haringpakkerij bij den Nieuwendijk te AMSTERDAM.

REKENINGPAPIER, KWITANTIËN, ADSIGNATIËN, WISSELS, STALEN PENNEN en wat verder in eene goed ingerigte Kantoor-Boekwinkel behoort te zijn.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een probaat middel voor gebrek aan spijsvertering en leverkwaal. *M.... Z.........*, te Appingadam, leed sedert langen tijd sterk aan leverkwaal en gebrek aan spijsvertering. Onderscheidene bekwame geneesheeren verklaarden dat zij de teering had, en hare vrienden wanhoopten aan haar herstel te meer omdat alle aangewende middelen zonder eenig gevolg bleven. Ten laatste begon zij de *Pillen van Holloway* te gebruiken, welke spoedig haar gestel aanmerkelijk verbeterden, en haar ligchaam zuiverden. Eindelijk was zij volmaakt hersteld, en bevindt zich thans beter dan ooit. Deze *Pillen* zijn ook zeer heilzaam bij ongesteldheid van de maag en ingewanden.

Zijn op *franco* aanvragen, à contant te bekomen bij *J. M. van Renesse*, te 's Hage; bij *H. J. Giltay*, te Dordrecht; *J. Schoon*, te Alkmaar; *B. Adama*, te Amsterdam; en bij *J. Strautman*, Hoofd-Depôt-houder, te 's Hertogenbosch; alsmede in *Holloway's* Etablissementen te Londen, 244. Strand, en te New-York, 80 Maiden Lane.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50 *f* 20,55. *Potjes Zalf* à » 0,80, » 1,85, » 3,00, » 7,05, » 13,85, » 20,20.

*** **TE KOOP:**

Een fraaije, goed gedresseerde, langharige staande HOND, met Pluimstaart. Adres onder Letter K., aan het Postkantoor te Boxtel. Brieven *franco.*

Boekhandel te Koop.

In eene der florisantste Steden des Rijks wordt TE KOOP aangeboden, een BOEKHANDEL, met LEESBIBLIOTHEEK, waarvan vele geabonneerden verbonden zijn. De Stand is fraai, de Winkelopstand modern, en voor de overname wordt niet veel meer gevraagd dan de reëele waarde van het aanwezige. Adres onder Lett[s]. A. B. C., bij A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** **Wie in vrolijke Gezelschappen wat mede wil doen** koope voor **30 Cent** de **verzameling** van **134** zoo smaakvolle als koddige **DANSTOEREN** van LODEWIJK ERNST. Het is een klein boekje van 112 Bladz. dat men overal in de zak mede kan nemen. Verkrijgbaar bij G. D. BOM, te Amsterdam, Damrak H. 117 en in alle Boekwinkels te bestellen. Nog voorhanden: **REGELS** voor het **Schaakspel 20 Cents.**

*** In het magazijn van H. C. STEUP zijn ontvangen Piraninos van *Pleijel en Bernhardt*; zijnde hetzelve tevens voorzien van PIANOS en PIANINOS uit andere Fabrieken, waaronder gebruikte doch goed geconserveerde Engelsche van *J. Broadwood en Sons*, *en Collard en Collard* te Londen, welke zoowel in Koop als in Huur verkrijgbaar zijn.

*** In eene der voornaamste Steden van Zuid-Holland, wordt op zeer aannemelijke voorwaarden te KOOP aangeboden: Eene bloeijende FABRIEK, voor de meeste uitbreiding vatbaar. Inclinerenden gelieven zich met *franco* Brieven, onder Letters V. D., te adresseren aan H. A. M. ROELANTS, Boekhandelaar te Schiedam.

*** HOUTVERKOOPING te Hillegom, ten Huize van de Weduwe D. VAN KAMPEN, bij de Kalkovens, op *Dingsdag* den 23sten *December* 1856, des morgens *tien* ure, van eene *extra zware partij* ESSCHEN en ELZEN HAKHOUT, staande op struik in de Druivesteinsche Bosschen, aan de Trekvaart.

*** De Notaris JALINK, te Almelo, zal op Maandag den 29sten December 1856, bij inzate, en op den 12den Januarij 1857, bij toeslag, telkens des avonds om 7 ure, ten huize van de Wed^e^. *Bruyns*, te Almelo, publiek Verkoopen, de volgende Onroerende Goederen, deels behoorende aan de Firma HOFKES & Cie en deels tot de private Eigendommen van de Leden dier Firma, als:

1°. Een goed ingerigt WOONHUIS, bevattende zes Kamers, meerendeels Behangen en van Stookplaatsen voorzien, Keuken, Kelder, Zolder, enz.; voorts annexen Tuin, staande en gelegen nabij de Stad Almelo, en hebbende volgens 't Kadaster eene grootte van 12 Roeden, 51 Ellen.

2°. Een HUIS van 4 Woningen, nabij de Stad Almelo, bij de Stoomspinnerij gelegen.

3°. Een Perceel BOUW- en WEILAND aldaar, groot 42 Roeden, 68 Ellen.

4°. Een Perceel BOUWLAND, op het Kollenveld, groot 2 Bunder. En

5°. De onverdeelde HELFT van een Perceel GROND en daarop staand GETIMMERTE, *DE LEEMSLAGE* genaamd, deels gecultiveerd en overigens tot verdere Ontginning bijzonder geschikt, geheel groot circa 62 Bunder, gelegen in het Ambt Almelo aan de Aa.

Nadere informatien zijn te bekomen bij voornoemden Notaris. Brieven *franco*.

*** Bij G. F. CALLENBACH, te Nijkerk is in 't licht verschenen en op *franco* aanvraag alom verkrijgbaar:

OUDEJAARSAVOND

Kerkrede over Psalm 51 : 8a.

DOOR

C. C. CALLENBACH,

Predikant te Nijkerk.

Prijs 20 Cents.

Tot narigt diene dat deze rede afzonderlijk wordt uitgegeven en dus niet tot het twaalftal behoort,

*** Op heden ziet bij den Boekhandelaar D. VAN HULST, te Nieuwenveen het licht:

ONDERZOEK naar de oorzaken van het **BLAAUW WORDEN DER KAAS**, door D. VAN HULST, Veeartsenijkundige. Prijs *f* 0,40.

Mede verkrijgbaar bij den Boekhandelaar H. T. LEEPEL, Heerenstraat te Amsterdam en verder alom.

*** Bij de Erven F. BOHN, te Haarlem, komt uit:

DE BEVRIJDING DER SLAVEN EN DE EVANGELIE-PREDIKING

DOOR **J. J. VAN TOORENENBERGEN**, Predik. te Vlissingen *f* –,40.

DE BEVRIJDING DER SLAVEN,

DOOR **N. BEETS**, Predikant te Utrecht *f* –,40.

*** Bij J. D. DOORMAN, te Utrecht ziet het licht:

De verandering der **TIENDEN IN GRONDRENTE**, zooals die met 1857 in Denemarken geregeld zal zijn door Mr. C. J. N. NIEUWENHUIS *f* 0,25.

HEEREN BOEKHANDELAREN,

ie nog meer exemplaren over hebben dan zij denken te laatsen van den

DAMES-ALMANAK VOOR 1857

in wit moiré étua. Prijs f 0,50.

Zullen bovengenoemden Uitgever verpligten door eene **spoedige** terugzending; daar zijn voorraad geheel is uitgeput.

*** Een Philanthroop, Rijks Ambtenaar in de Provincie Utrecht, die zeer gunstig over de Revalenta denkt, berigt ons, dat hij sedert jaren met het beste succes Revalenta aan arme Zieken uitgedeeld heeft en het genoegen heeft mogen smaken het harde lot dier ongelukkigen veel te verbeteren. VERKOOPHUIS.

Van een der respectabelste ingezetenen onzer stad hebben wij een uitstekend gunstig berigt over de Revalenta ontvangen.

De Echtgenoote van dezen Heer, die sedert geruimen tijd aan eene ziekte sukkelde, die men niet kende, was zoo vervallen en zwak, dat ze opgegeven werd en men haar spoedig overlijden voorzag. Men hield op met medicineren, nam de toevlugt tot DU BARRY'S Revalenta en de uitkomsten waren zoo gunstig, dat zij reeds in de eerste dagen gegronde hoop op herstel gaven; de zieke werd dagelijks rustiger en gevoelde zich hoe langer hoe beter, zij won in sterkte en is God dank nu geheel gezond en opgeruimd.

Dezelfde Heer verhaalt ons ook, dat een Kind in zijne Familie de gezondheid, naast God, aan de Revalenta te danken heeft. Wij hebben vergunning den aanvrager met naam en adres van onzen berigtgever bekend te maken, die gaarne verdere bijzonderheden mededeelen wil. J. A. KLINGER & C°.

Rotterdam, 12 *Januarij* 1856.

Het Kindje van ANDRIES DOMBURG, Landbouwer te Sloten, aan de Haarlemmermeer, heeft erg aan de Engelsche ziekte geleden, en is zonder vrucht twee jaren onder geneeskundige behandeling geweest; het kwam niets vooruit. Door veelvuldig aanraden heeft de Moeder het **REVALENTA** laten eten en het is daardoor veel gebeterd; het is veel vrolijker en begint al aardig te loopen. Belangstellenden kunnen zich zelven overtuigen, daar Vrouw DOMBURG gaarne nadere uitkomst geeft.

Amsterdam, 9 *December* 1856.

VERKOOPHUIS. (12/22 56.)

*** Door ***GEBROEDERS BELINFANTE***, te 's Gravenhage, is verzonden het **1ste VEL** van het

STUIVERS MAGAZIJN.

TIJDSCHRIFT VOOR IEDEREEN.

Nauwelijks is de uitgave van dit Tijdschrift aangekondigd, of reeds honderden hebben deze onderneming doo hunne inteekening ondersteund, waardoor de Uitgevers in hunne meening bevestigd worden, dat het mogelijk is, ook hier te lande — even als zulks in Engeland, Frankrijk en Duitschland geschiedt, — lectuur te geven, tot een prij welke aan het ongeloofelijke grenst.

Voor *zes en twintig Stuivers* ontvangt men zooveel als 100 VELLEN DRUKS of ZESTIEN HONDERD PAGINA'S.

Die lectuur bestaat in Verhalen, Reizen, Ontdekkingen, Uitvindingen, Historische Herinneringen en velerlei nut tige zaken. Bereikt de Redactie haar doel, dan moet het een gedurig wederkeerende Familievriend worden, die i het Huisgezin door al de leden met genoegen ontvangen wordt. Het Motto: ***Elk wat wils***, moet geen ijde klank blijven, en zoowel het hoofd van het gezin als de verschillende leden er voedsel in vinden voor verstand hart. De vader moet het zijnen zoon, de moeder hare dochter in handen kunnen geven.

Was de aanvankelijke ontvangst bij het publiek boven verwachting gunstig, niet minder was het die, bij de open bare beoordeelingen, welke het proefvel mogt te beurt vallen.

Het ***Handelsblad*** zegt bij de aankondiging o. a.: „Met regt hebben de Uitgevers hun ***Tijdschrift voo iedereen*** aldus getiteld, want de goedkoope prijs maakt het toegankelijk, zoowel in de woning des rijke als in he huisje van den werkman. Het Tijdschrift achten wij zeer geschikt voor eene *algemeene* verspreiding. Te oordeel naar het eerste blad, waar vrij wat in te lezen staat, beloofd het een welkomen Familievriend te worden: geen li van het Huisgezin is vergeten; het is, in een woord, een ***Tijdschrift voor iedereen.*** De inhoud is te g mengd om dien te beschrijven; het is eene verzameling van nuttige en aangename zaken, vrolijk en ernstig, m smaak gekozen en net uitgevoerd. Wij gelooven niet, dat iemand zich de weinige stuivers zal beklagen, tot aanscha fing van dit Tijdschrift besteed."

De ***Rotterdamsche Courant*** beveelt de onderneming aldus aan: „Het ***STUIVERS MAGAZIJN*** waarvan de Heeren GEBROEDERS BELINFANTE, te 's Gravenhage, de uitgave ondernomen en aangekondigd he ben, belooft, naar het Prospectus en Proefnommer te oordeelen, niet slechts een allergoedkoopst, maar tevens ee zeer onderhoudend en in vele opzigten leerzaam en nuttig ***Tijdschrift voor iedereen*** te zullen zijn. Word het voortdurend in een goeden geest en met zorg geredigeerd, dan wenschen en voorspellen wij, dat het een zeer al gemeen debiet vinden en in allen opzigte aan zijn doel beantwoorden zal."

De ***Nieuwe Rott. Courant*** zegt: „Bij de GEBROEDERS BELINFANTE, te 's Gravenhage, ziet een nieu Tijdschrift het licht, onder den Titel: ***STUIVERS MAGAZIJN, Tijdschrift voor iedereen.*** H eerste Nommer, dat wij voor ons hebben, regtvaardigt dien titel volkomen, want men vindt er van alles in: klei Novellen, Anecdotes, Biographien, Merkwaardigheden uit de Geschiedenis van den dag, kortom eene groote ve scheidenheid van stof, zoodat ieder er iets van zijne gading in vinden zal. Door den goedkoopen prijs kan ieder h lezen, weshalve het zeer geschikt is om overal verspreid te worden. Formaat en druk verdienen mede alle aanbeveling

ALOM KAN INGETEEKEND WORDEN OP EENE GOEDKOOPE UITGAVE

VAN

HEINRICH ZSCHOKKE'S UREN AAN DE GODSDIENST GEWIJD

(Stunden der Andacht),

Vertaald door **J. M. L. ROLL,** Pred. te Amsterdam.

UITTEGEVEN BIJ TEN BRINK & DE VRIES TE AMSTERDAM.

Deze Goedkoope Uitgave van ZSCHOKKE'S MEESTERSTUK, (welke hetzelfde zal bevatten als de vier vroeg uitgave), zal compleet zijn in vijftig Afleveringen. De prijs van elke Aflevering (48 pagina's bevattende) is slecht

TWINTIG CENTS;

zoodat bijna **iedereen** zich thans **voor geringen prijs**, **het geheele** teregt beroemde Werk op eene **gemak kelijke wijze** zal kunnen aanschaffen, en het dus in waarheid een **VOLKSBOEK** kan worden.

De veelomvattende inhoud maakt dit Boek geschikt zoowel tot een **LEVENSGIDS voor JONGE LIEDEN** als tot een **HUISBOEK voor MEER BEJAARDEN. Alle CHRISTELIJKE FEESTTIJDEN** z er in herdacht, terwijl de heerlijke Beschouwingen over **GODS GROOTHEID EN GOEDHEID IN D SCHEPPING** onder meer andere de meesterhand des Schrijvers doen uitkomen.

De 1e Aflevering is bij alle Boekhandelaren ter inzage voorhanden en UITVOERIG B RIGT VAN UITGAVE GRATIS te bekomen.

*** De treurmare: **Tollens is niet meer!** klonk dezer dagen door het Vaderland. Algemeen schijnt te gelij ker tijd het denkbeeld opgerezen, door een **GEDENKTEEKEN** de dankbaarheid der Natie voor haren geliefd Volksdichter te vereeuwigen.

Hoezeer het in den aard der zaak liggen moge, dat dit **GEDENKTEEKEN** te *Rotterdam*, de geboorteplaats va TOLLENS, de Stad waar hij bijna zijn geheele leven heeft doorgebragt, zal worden opgerigt, moet het niettemin ee **NATIONAAL GEDENKTEEKEN** zijn: want voor de gansche Natie heeft hij geleefd en gezongen en de gansch Natie wil hem daarvoor erkentelijk zijn. *Daartoe* moet dan ook in het geheele Vaderland en overal waar Neêrland Bloed door d'adren vloeit, waar Neêrlands Volkslied gezongen en verstaan wordt, aan alle Nederlanders en aan all die op Nederlandsche Poëzij prijs stellen, de gelegenheid tot medewerking worden verschaft; daarom moet het bedr der Inschrijving zoo gering gesteld worden, dat niet alleen de bevoorregte Standen der Maatschappij, maar ook on nijvere Burgerklassen, welligt zelfs onze Ambachtsman, wien de Poëzij van TOLLENS in zijne uren van rust, zo dikwijls heeft verkwikt en bemoedigd, in staat zijn het hunne daartoe bij te dragen.

De ondergeteekenden, die zich tot bereiking van het voormelde doel tot eene Commissie vereenigd hebben, zulle daarom zoo algemeen mogelijk, bij de Ingezetenen lijsten van deelneming doen rondgaan. op welke voor *een Gulden* tot oprigting van een Nationaal Gedenkteeken te *Rotterdam*, ter eere van TOLLENS, kan worden ingeschreven.

De Commissie acht het ongepast een woord tot aanbeveling of aandrang der Zaak hierbij te voegen. De Nationa deelneming zal den geliefden Volks-dichter waardig zijt.

NOVEMBER 1856.

Amsterdam.	**'s Gravenhage.**	**Rotterdam.**
C. H. B. BOOT.	R. C. BAKHUIZEN VAN DEN BRINK.	J. F. HOFFMAN.
J. BOSSCHA.	D. H. LEVYSSOHN NORMAN.	AART VEDER.
J. VAN LENNEP.	D. J. LANDRY.	A. VAN RIJCKEVORSEL Hz.
M. DES AMORIE VAN DER HOEVEN.	S. J. VAN DEN BERGH.	A. BOGAERS.
		EDWD. L. JACOBSON.
		W. S. VAN REESEMA.
		C. G. SCHUTZE VAN HOUTEN.

Nieuwe goedkoope drukken van BUNGENER'S werken, naar het Fransch door Dr. W. G. BRILL en

uitgegeven bij C. van der POST Jr.

Twee Avondstonden in het Hôtel RAMBOUILLET.................... *f* 0,40.
Eene Preek onder LODEWIJK XIV.................... „ 1,80.
Drie Preeken onder LODEWIJK XV, 3 deelen.................... „ 5,40.

Verder wordt met succès gedebiteerd:

BUNGENER, Gesch. van het Concilie van Trente, 2 Deelen, naar het Fransch. door *L. PATOIR*..... „ 3,60.
————, Open brief over het leeastuk der Onbevlekte Ontvangenis.................... „ 0.25.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.

(Zie verder het vervolg.)